

Bohoslužby v Javorníku 13.prosince 2015

Lk 3, 10-18

Milé sestry, milí bratři, Jan Křtitel poněkud rozvířil klidnou hladinu života Božího lidu. Před jeho příchodem se lid zdál spokojený. V chrámu se přinášely oběti, po zemi bylo mnoho synagog, kde se četl Mojžíšův zákon a probíhalo vyučování Zákona. Bylo i dost učitelů, existovala také skupina těch, kdo se snažili zachovávat rituální čistotu, žít co nejvěrněji podle Zákona. Pokud člověk nemyslel na přítomnost Římanů, působil na něj život Božího lidu velice poklidně. Snad neochvějně stál ve svých pevných kolejích. Velice jasná se mohla zdát i pravidla náboženského života. Jasně se podle nich ukazovalo, kdo je spravedlivý, kdo hříšník, kdo tedy získává Boží požehnání a kdo na sebe strhává spíše Boží hněv. Nebylo pochyb o tom, jak tedy jednat vůči Bohu a svým bližním. Až tedy do Janova vystoupení bylo vše takové pohodové. Jan ale najednou začal mluvit o nutnosti pokání a přijetí křtu. Přišel s novými věcmi, které doposud nebyly tolik známy a hlavně používány.

Janovými slovy se tak vše začalo měnit, jakoby se s nimi vytratila jistota toho, kdo je a kdo není vlastně před Bohem spravedlivý. Skutky těch, kdo žili životem opravdu krásným, jakoby najednou nestačily a na druhou stranu se otevírala možnost ospravedlnění pro celníky, vojáky a podobné existence, které spíše patřily k těm, jimž bylo označení za zbožné a spravedlivé velice vzdáleno. Porozumění Božím cestám, které se zdálo být jasné, najednou tak jasné být přestalo. Jan přinesl jiný pohled na to, jak naplnit život podle Zákona Božího. A tak se nabízí otázka, co tedy mají všichni dělat, aby bylo ovoce jejich života skutečně dobré? Jak do svého života mají přenést slovo Zákona daného skrze Mojžíše? Jsou vyzváni k tomu, aby svůj život změnili, obrátili se a přijali křest. V čem bude další život nový?

Na otázky davu po způsobu jednání překvapivě nezní nic nového. Žádné nové poznatky, obřady, denní rituály. Kdo má jedno oblečení, má dát další někomu, kdo nemá nic, kdo má nadbytek jídla, má se dělit s tím, který má nedostatek. Celníci a vojáci jsou vedeni ke spokojenosti se základním příjmem, tedy nechce po nich, aby tuto práci opustili a dělali něco jiného. Jak je to tedy prosté a náročné zároveň. Změna neprobíhá v něčem novém, ale v objevení toho, co už člověk dávno zná a co si jen připomíná. Člověk si možná řekne, že by ho to také napadlo, ale pak je otázka, proč tak tedy již dříve nejednal? Novost tohoto jednání tak spočívá ale nejen v té vnější formě, že tedy člověk koná určité skutky jako ovoce svého obrácení, ale právě i v té motivaci, proč takto jedná. Jde totiž o změnu, která je projevem obrácení, pokání. Vychází tedy z poznání, že dosud bylo na lidské cestě něco špatně. I tehdy,

když žil podle slova Zákona, nebylo tím vše vyřešeno, vše v naprostém pořádku. Co bylo oním problémem? Lidské srdce. V něm se rodí myšlenky a činy, z něj vychází motivace lidského jednání. Pro posluchače Jana Křtitele se tak novou výzvou stává právě obměna tohoto zdroje lidského jednání. Pokání a křest je novým počátkem a tak je zřejmé, že něco musí být jinak. Pokud zůstává stejný projev lidského života tak, jak byl ukazován doposud, musí být změna právě uvnitř. Člověk má šanci znovu začít, ale pokud bude stále stejný, tak mu ten nový počátek k ničemu nebude. Je jen otázkou času, kdy skončí zase při tom svém starém životě. Odpověď Jana Křtitele na otázku davu tak neukazuje přímo k tomu, jaké konkrétní skutky má člověk konat jako ovoce svého obrácení. Vede k přemýšlení nad tím, proč má tyto skutky konat, co je důvodem, příčinou jeho jednání? Dám chléb hladovému, šaty nahému. Dobrá, ale proč? Protože mi to říká Zákon? Nebo protože vidím špatnou situaci druhého člověka a jímá mne lítost? A nebo ještě může být jiný důvod? Ten, na který ukazuje Jan? Obrácení a změna pohledu. Čin nevychází ze situace, ale ze vztahu. Ostatně je to vidět na radě těm celníkům a vojákům. Mají se spokojit s tím, co mají. Tedy ať jim stačí žold, ve výběru mýta nastavené limity. Co to odráží v jejich jednání? Opět právě změnu vztahu k těm druhým. Nejsou zdrojem mého blaha, ale předmětem mé služby. Nejsou zde proto, aby druhé obírali a tím bohatli, ale aby zajistili nějakou službu, která je i těm druhým ku prospěchu. Výběr daní a mýta má smysl, protože nejen živí krále či císaře, ale také pomáhá stavět a provozovat mnoho užitečných zařízení. Proto i celníci mohou být spravedlivými, když za svou činností vidí dobro pro člověka, nikoliv zisk sami pro sebe.

Lidé v činnosti Janově vidí, že se děje něco opravdu nového, významného. A tak se ptají, kým on to vlastně je? Je to opravdu jen prorok, nebo se zde ukazuje někdo víc? Jakoby se tu potkávala v té napjaté době touha po Mesiáši a netrpělivost. Je zde něco nového, cosi se v nás odehrává, tak to musí být už ono dílo Mesiáše, ten zaslíbený čas. Je to pochopitelné. Vždyť to, s čím se setkávají, je tak mimořádné, že si těžko mohou představit ještě něco většího, co zasáhne do jejich životů. I když Jan o tom mluví. Já křtím vodou, on bude křtít Duchem svatým a ohněm. Janovo vystoupení je jen příprava, výzva k tomu, aby si člověk uvědomil, co se v jeho životě musí změnit. Až s příchodem Mesiáše potom porozumí, že tato změna má jen jednu cestu a tou je odevzdání Bohu. Od Jana se lidé mohli naučit, že se musejí obrátit k Bohu a vidět jinak své okolí. Musejí se odvrátit od svého já. Avšak až v Ježíšově působení se dozvědí, jak se takový obrat dá dokonat, že není postaven jen na lidských silách, lidské vůli, ale na síle, s jakou dokáže člověk důvěřovat Bohu. Proto nelze v Janovi vidět Mesiáše, vidět završení času očekávání.

Adventní čas nás vede k tomu, abychom i my ve svých životech přemýšleli o tom, co a jak proč děláme. A přemýšleli také o Mesiáši, o tom, kdo je naším Spasitelem. Myslím, že Jan jako Mesiáš by byl pro mnohého dnešního člověka možná přijatelnější než Ježíš. Přeci jen Jan nechává aktivitu na člověku. Vede k velikým činům, které jsou vidět. Křest, dobré skutky, to všechno je jasným znakem toho, jak se člověk změnil. I když vlastně může být pořád stejný. Sice milující bližní, ale stále spoléhající sám na sebe, sám sebe zbožšťující. Ono se tak může stát, že jako Mesiáše přijme člověk někoho, s kým pak zůstane stát v půli cesty. Bude chtít

rychle dojít do cíle, ale právě proto zůstane někde stát, protože udělá jen ten první krok, ale už nedokáže najít důvod udělat ty kroky další. Ono se to zpočátku nepozná, protože ovoce člověk ponese, bude vypadat, že je na nové cestě, ale časem se ta nová cesta tak nějak ztratí v té jeho původní. A přestane také nést ovoce.

Slovům Janovým tak můžeme rozumět i jako výzvě k trpělivosti. Té je totiž ve vztahu s Hospodinem velice zapotřebí. Ne kvůli tomu, že by bylo těžké s ním vydržet, ale právě kvůli tomu, že v našem životě má každý krok svůj určený čas. Tak jako zrají plody na stromech, zraje i naše víra, náš vztah k Hospodinu. Nedá se to uspěchat. Proto je ta trpělivost velice zapotřebí a čas adventu nás i na ni upozorňuje. Nespěchejme, ale očekávejme. Nenechme se zlákat hned prvními náznaky zralosti, ale počkejme, až skutečně dorazí. Tady je docela zajímavá například souvislost křtu Janova, který koná vodou na odpuštění hříchů a křtu Ježíšova ohněm a Duchem svatým. Jsou to dvě různé události, které nám právě ukazují k tomu, že ani křest ještě z člověka nedělá hotového křesťana. Tím se člověk stává až oním křtem Ježíšovým, což je ve své podstatě seslání svatého Ducha, naplnění jeho mocí a silou. Mezi počátkem, kdy člověk v pokání vyznává své hříchy a touží po novém životě, a plném životě v Kristu se tak ukazuje poměrně dlouhá cesta. A právě tato cesta je to očekávání, je ona trpělivost na modlitbách, kdy se člověk odevzdává Bohu a čeká na jeho příchod.

Očekávání na Ježíšův příchod se netýká jen samotné zralosti víry, ale také dalších projevů, služby. Jde o to, abychom ve všem uměli čekat na ten skutečně pravý čas, kdy nám Bůh dá svého Ducha, pošle do své služby, naplní své zaslíbení. Nedejme se tak strhnout k uspěchání cesty Páně, ke zkrácení přípravy na jeho příchod, jeho slovo. Učme se trpělivosti a s ní důvěře, že Bůh zná naše životy a ví, kdy nastává ten pravý čas pro mnohé kroky našeho života. Připravuje nás všechny na setkání s ním, na své zavolání na cestu následování. Jistě ten pravý čas sami poznáme, protože se v něm změní nejen naše odhodlání konat dobro, ale také cosi v nás, co pustí ke kormidlu našeho života Pána Ježíše. Když tak rozjímáme nad příchodem Páně a nad očekáváním, která od tohoto příchodu máme, pamatujme i na slova Jana Křtitele, kterými ohlásil Ježíšův příchod. Spolu s Janem můžeme umýt náš povrch. Ježíš ale přetaví naše nitro a dá nám novou sílu ke každému dalšímu kroku našeho následování. Už tak nebudeme žít my sami v sobě a pro sebe, ale bude v nás žít Kristus.

Pane Ježíši, v tobě začíná nový život, v tobě nacházíme také jeho naplnění, cíl. Prosíme o to, abychom trpělivě uměli čekat na tvůj příchod, na slovo, kterým nás pozveš a povedeš svou cestou.

Neděle 13.prosince 2015

Napsal uživatel Vlastislav Stejskal
Úterý, 01 Březen 2016 12:00 -

Amen.